

Grafiki szkoły kowarskiej w zbiorach Biblioteki Śląskiej

Opracowanie: Joanna Rzepka

W zbiorach ikonograficznych Biblioteki Śląskiej znajdują się grafiki głównych artystów „grupy kowarskiej”.

Kolekcja zawiera litografie czarno-białe, barwne, akwaforty, szkice robocze oraz notatki używane jako wzory dla rycin. Zgromadzone dzieła pozwalają zapoznać się z warsztatem artystów, stanowią cenne źródło dokumentacyjne dla badaczy, a także umożliwiają ikonograficzną podróż po malowniczych zakątkach Karkonoszy i Kotliny Jeleniogórskiej oraz pejzaży industrialnych regionów Dolnego i Górnego Śląska.

Kowary, dawny Schmiedeberg im Riesengebirge to niewielka miejscowość położona na pograniczu Karkonoszy i Rudaw Janowickich. Okalające góry i lasy, bliskość najważniejszych szlaków turystycznych sprzyjały pieszym wędrowkom i fascynowały ludzi. Malownicze krajobrazy przyciągały artystów, grafików, rytowników, litografów.

Tittel Friedrich August *Total-Ansicht des Riesengebirges vom Schmiedeberger Forstkamm bis zum Schwarzen Berge bei Schreibershau aufgenommen auf dem Langen-Berge ohnweit Heersdorf bei Warmbrunn.*

Akwaforta kolorowana, sygn. G 7829 V

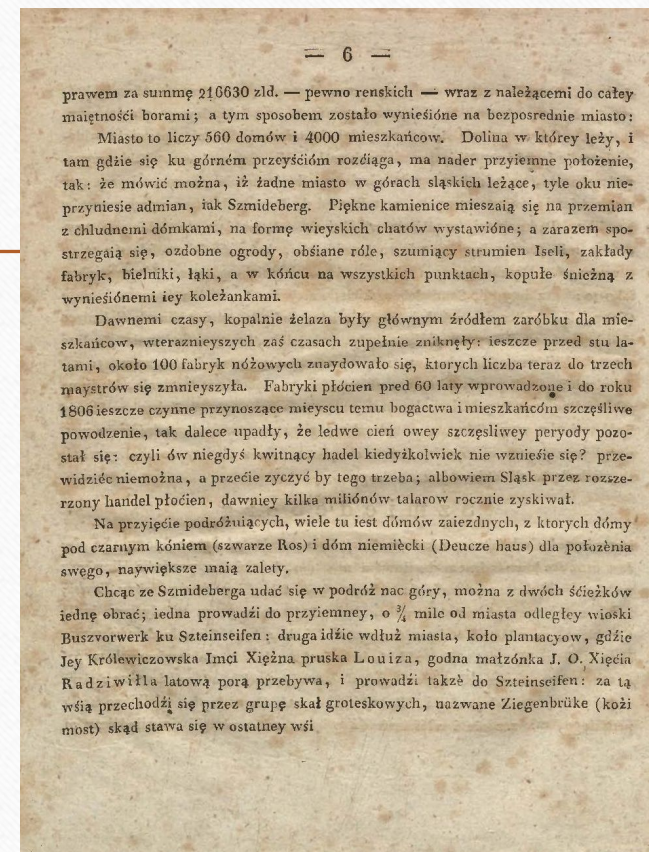
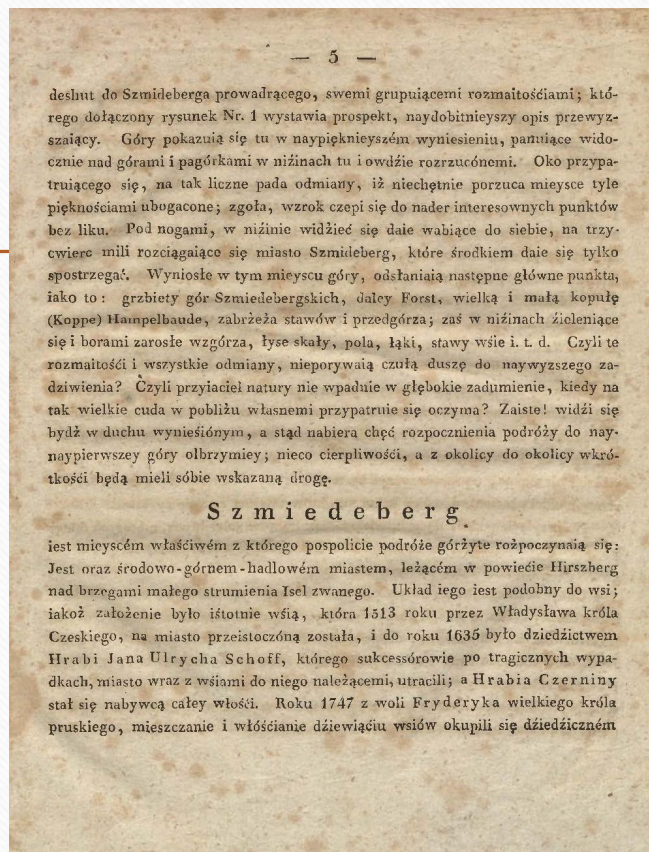
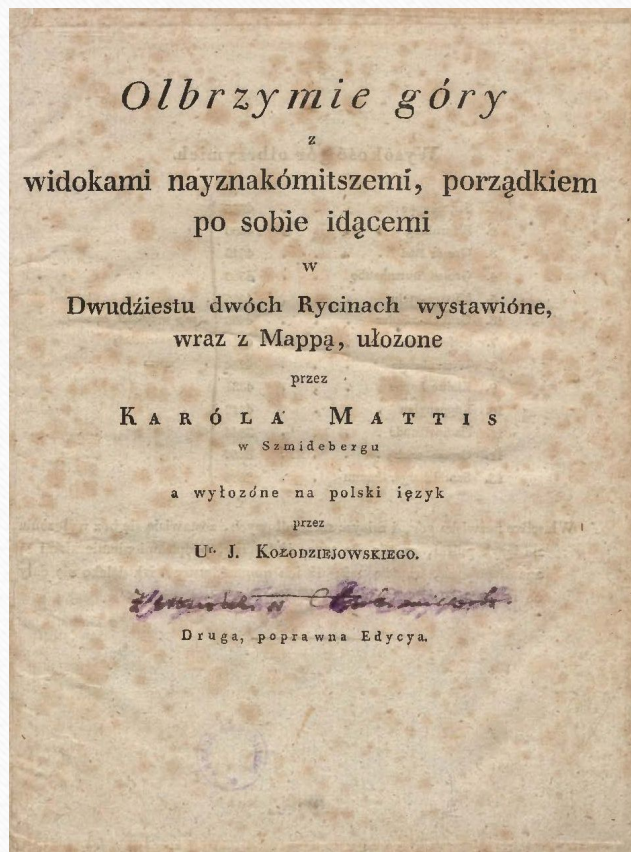
Wzrost ruchu turystycznego na początku XIX w. przyniósł zapotrzebowanie na pamiątki z pobytu w Karkonoszach.

W Kowarach zgrupowało się kilku artystów tworzących widoki atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych. Stanowiły one stosunkowo niedrogie pamiątki przeżytych wrażeń dla licznie odwiedzających Kotlinę Jeleniogórską i Karkonosze turystów i kuracjuszy. Do najulubieńszych motywów należały przedgórza, Śnieżka, źródła Łaby, schroniska i zamki książęce u stóp gór w takich miejscowościach jak: Karpniki, Bukowiec, Łomnica, Mysłakowice czy Cieplice.

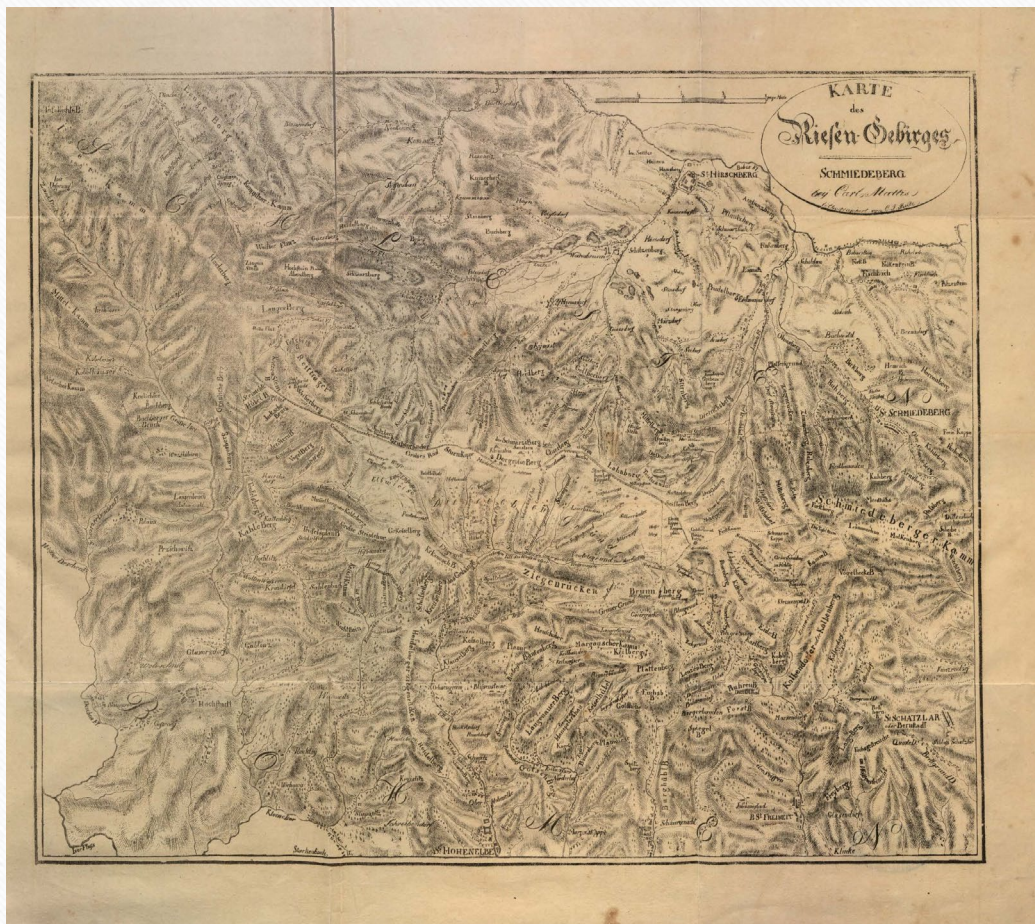
Tittel Friedrich August *Fischbach und die Falken-Berge* Sr. Königl. Hoheit dem Prinzen Wilhelm von Preussen gehörig.
Pałac w Karpnikach.
Akwafora kolorowana, sygn. G 7866 V

Pierwszy polskojęzyczny przewodnik po Karkonoszach.

Mattis Carl Theodor *Olbrzymie góry z widokami nayznakómitszemi, porządkiem po sobie idącemi w Dwudziestu dwóch Rycinach wystawióne, wraz z Mappą, ułożone przez Karóla Mattis w Szmidbergu a wyłożone na polski język przez Ur. J. Kołodziejowskiego. Druka, poprawna Edycja. Poznań 1830.*

Opisy miejscowości i tras wycieczek górskich z rycinami i mapą Karkonoszy. Pierwszy polskojęzyczny przewodnik po Karkonoszach i w ogóle po polskich górach, sygn. 53785 II

Mattis Carl Theodor Olbrzymie góry z widokami nayznakómitszemi, porządkiem po sobie idącemi w Dwudziestu dwóch Rycinach wystawione, wraz z Mappą, ułożone przez Karóla Mattis w Szmidbergu a wyłożone na polski język przez Ur. J. Kołodziejowskiego. Druga, poprawna Edycja. Poznań 1830.

Opisy miejscowości i tras wycieczek górskich z rycinami i mapą Karkonoszy. Pierwszy polskojęzyczny przewodnik po Karkonoszach i w ogóle po polskich górach, sygn. 53785 II

Mattis Carl Theodor Schmiedeberg.
 Widok na Kowary.
 Litografia barwna, sygn. G 8187 V

Mattis Carl Theodor Die Petersbaude mit Aussicht nach Schmiedeberg.
 Schronisko Petrówka (po stronie czeskiej) i widok na Kowary.
 Litografia barwna, sygn. G 8189 V

Tittel Friedrich August *Die Schnee Koppe von der Obern Fläche.*
 Widok na Śnieżkę z Równi pod Śnieżką.
 Akwaforta kolorowana, sygn. G 7887 V

Tittel Friedrich August *Die Schnee Koppe von der Obern Fläche.*
 Widok na Śnieżkę z Równi pod Śnieżką.
 Akwaforta kolorowana, sygn. G 7888 V

Tittel Friedrich August *Die Kapelle auf der Schnee-Koppe.*
 Kaplica św. Wawrzyńca na Śnieżce.
 Akwaforta kolorowana, sygn. G 7889 V

Mattis Carl Theodor *Die Schnee-Koppe aufgenommen auf der schwarzen Koppe
 am Wege von den Grenz=Bauden.*
 Widok na Śnieżkę z Przełęczą Okraj.
 Litografia ręcznie kolorowana, sygn. G 221 V

KOCHELFALL

Rembrandt, Lithographie & Verlag - K. W. Knippel, Lithomonteur

Knippel Ernst Wilhelm *Kochelfall*.
Wodospad Szklarki koło Szklarskiej Poręby.
Litografia barwna, sygn. G 7914 V

KOCHEL-FALL

Lith. aVerlag des Riesen, Knippel & Schmiedeborg

Knippel Ernst Wilhelm *Kochel-Fall*.
Wodospad Szklarki.
Litografia, sygn. G 9851 III

ELBFALL.

E. W. Knippel.

Knippel Ernst Wilhelm *Elbfall.*
Wodospad Łaby w Karkonoszach.
Litografia barwna, sygn. G 7913 V

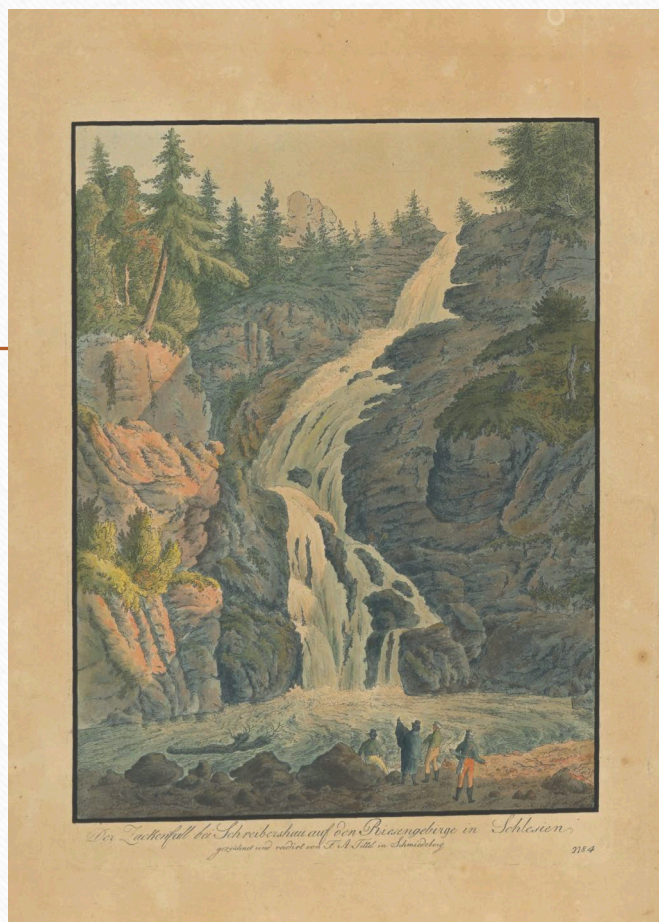
ZACKENFALL.

E. W. Knippel.

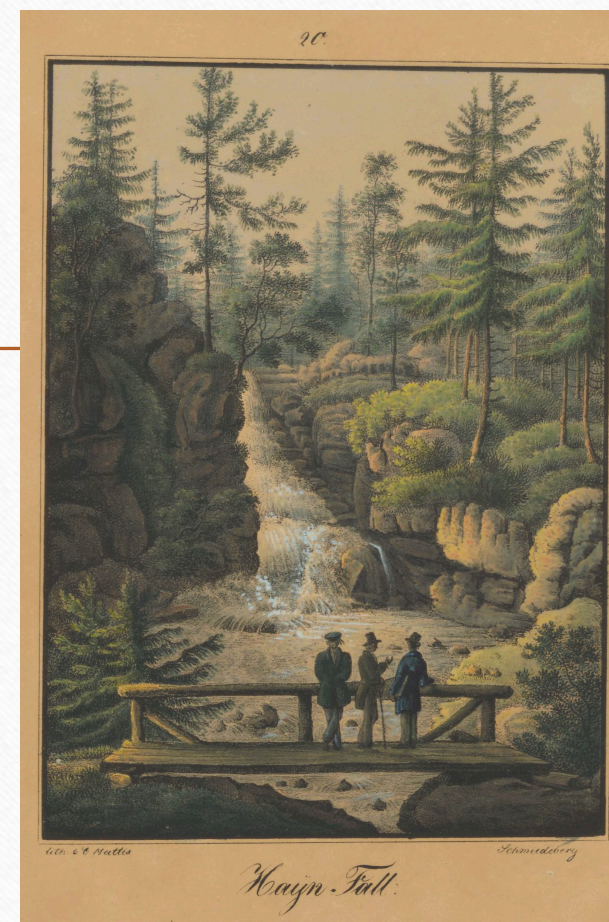
Knippel Ernst Wilhelm *Zackenfall.*
Wodospad Kamieńczyka.
Litografia barwna, sygn. G 7912 V

Mattis Carl Theodor *Der Elb=Fall.*
Wodospad Łaby w Karkonoszach.
Litografia barwna, sygn. G 8168 V

Tittel Friedrich August *Der Zackenfall bei Schreibershau auf den Riesengebirge in Schlesien*
Wodospad Kamieńczyka.
Akwafora kolorowana, sygn. G 7892 V

Mattis Carl Theodor *Hayn Fall*
Wodospad Podgórznej w Przesiecu.
Litografia barwna, sygn. G 8169 V

Mattis Carl Theodor *Das Burghor der Ruine Gröditzberg.*
 Brama w zamku Grodziec.
 Litografia barwna, sygn. G 8190 V

Mattis Carl Theodor *Die Ruine Kynast.*
 Ruiny zamku Chojnik.
 Litografia barwna, sygn. G 8193 V

Mattis Carl Theodor *Die Ritterburg zu Fürstenstein im Burghofe aufgenommen.*

Zamek Stary Książ.

Litografia barwna, sygn. G 8195 V

Mattis Carl Theodor *Ritterburg zu Fürstenstein.*

Zamek Stary Książ.

Litografia barwna, sygn. G 8194 V

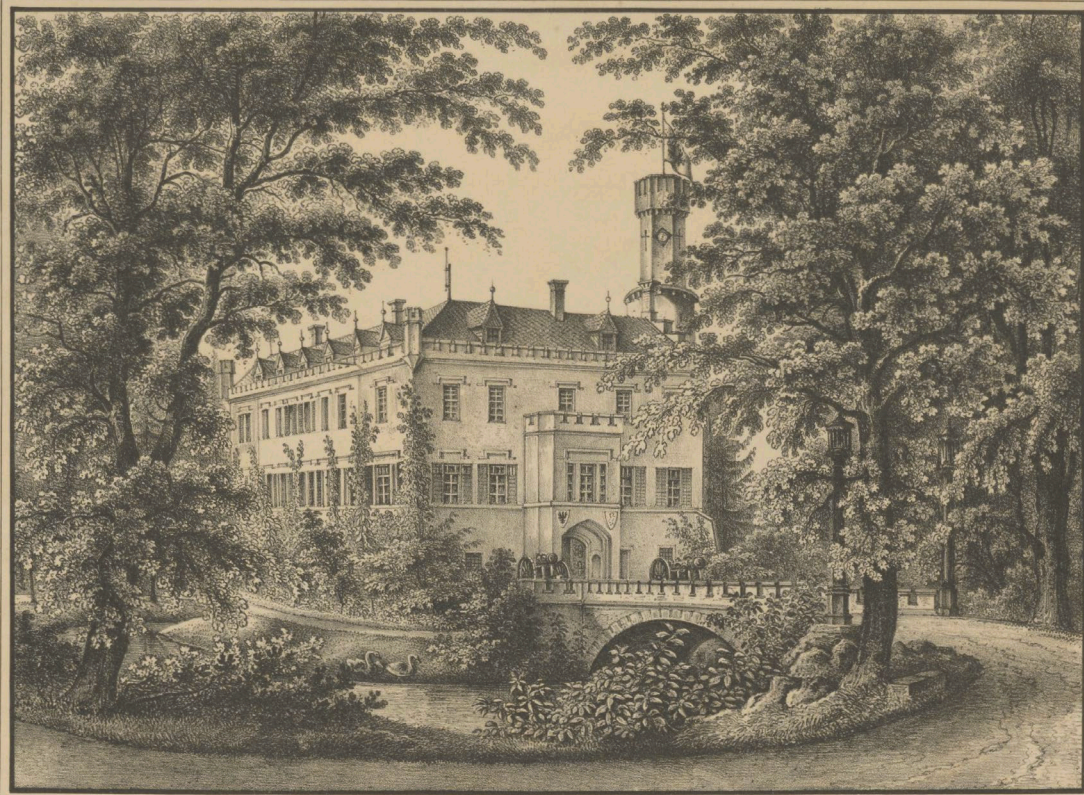
ALTE BURG FÜRSTENSTEIN
AUFNAHME LITHOGRAPHIE von RUDEN und KNIPPEL in SCHNEIDEBERG

Knippel Ernst Wilhelm *Alte Burg Fürstenstein.*
Ruiny starego zamku Książ.
Litografia, sygn. G 9830 V

BOLKENHAIN.
LITHOGRAPHIE von VORLES von KILDEM und KNIPPEL in SCHNEIDEBERG

Knippel Ernst Wilhelm *Bolkenhain.*
Panorama Bolkowa.
Litografia, sygn. G 9850 III

SCHLOSS FISCHBACH.
Lithographische Anstalt v. E. W. Knippel, Schmiedberg.

Knippel Ernst Wilhelm *Schloss Fischbach.*

Pałac w Karpnikach.

Litografia, sygn. G 9836 V

SCHLOSS FISCHBACH.

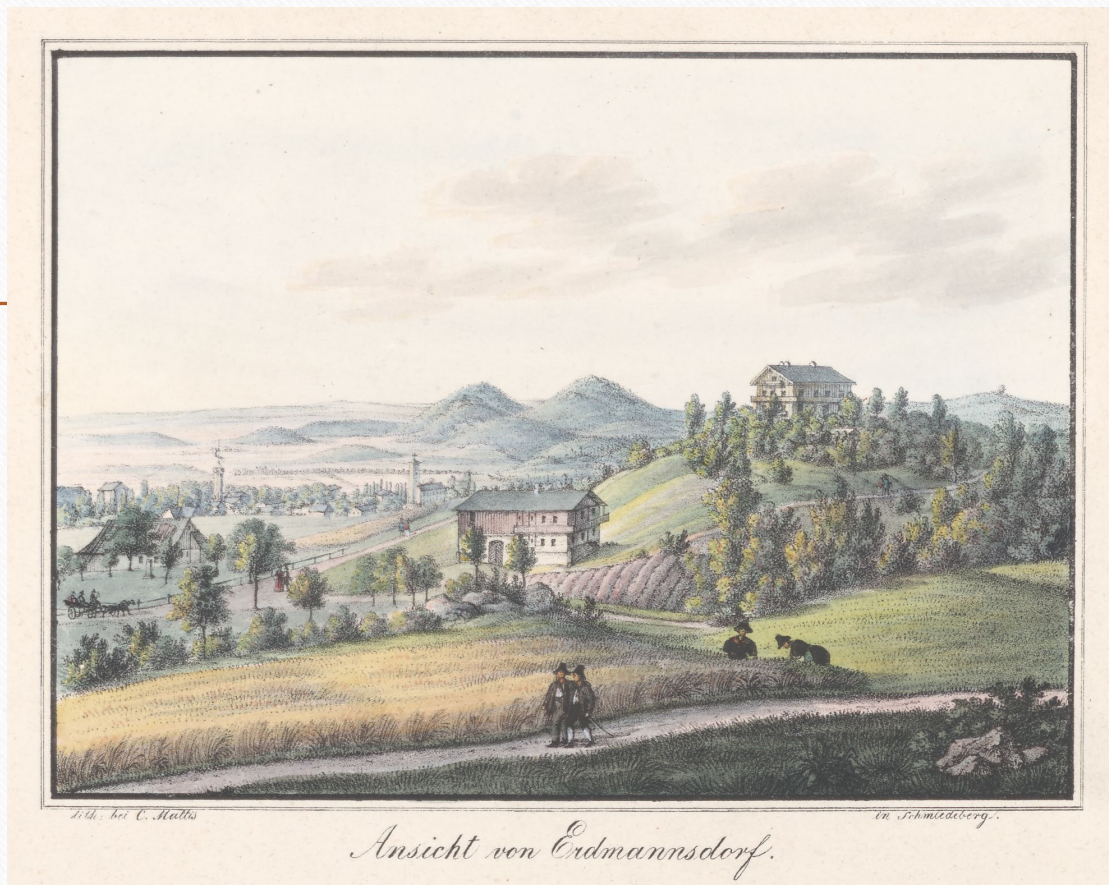
Mattis Carl Theodor *Schloss Fischbach.*

Widok pałacu przebudowanego w pocz. XIX w. w stylu neogotyckim.

Litografia barwna, sygn. G 8152 V

Tittel Friedrich August *Gegend bei Erdmannsdorf in Schlesien.*
 Widok z okolic Mysłakowic.
 Akwaforta kolorowana, sygn. G 7879 V

Mattis Carl Theodor *Ansicht von Erdmannsdorf.*
 Widok Mysłakowic.
 Litografia barwna, sygn. G 8126 V

Jednymi z ostatnich rycin kowarskiego grafika Knippla, są interesujące *Widoki ze Śnieżki na cztery strony świata* pokazujące rozległy krajobraz.

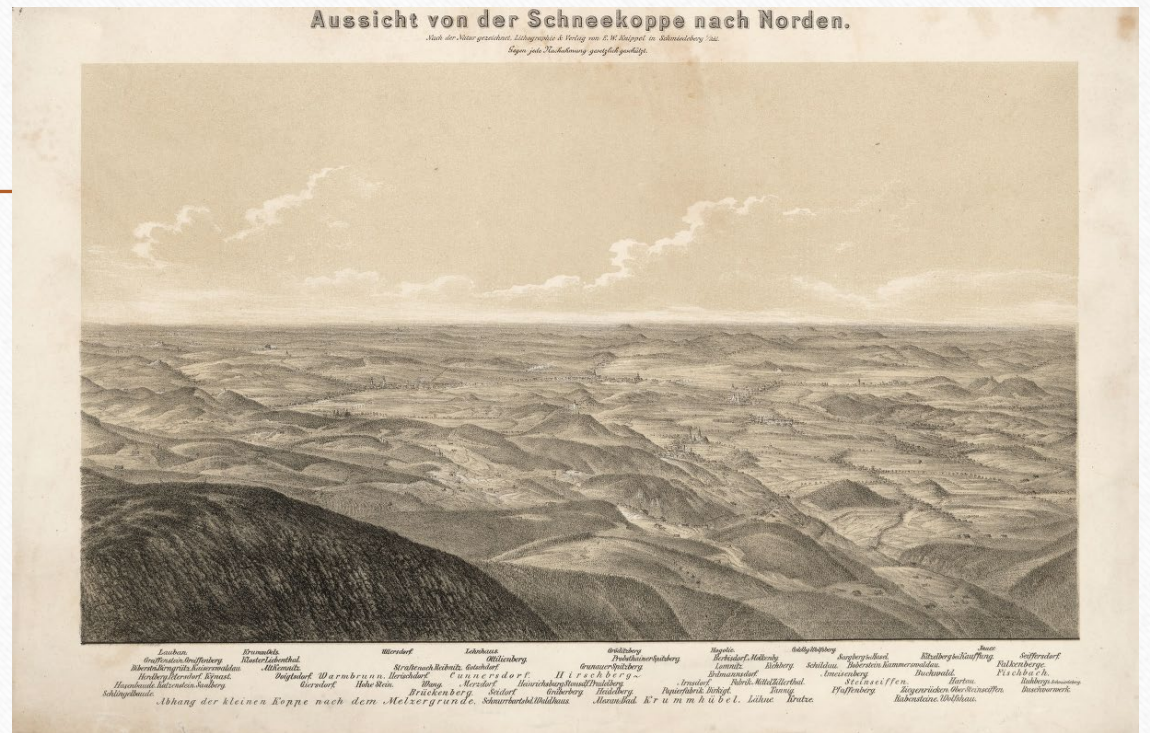

Knippel Ernst Wilhelm *Aussicht von der Schneekoppe nach Süden.*
Widok ze Śnieżki na południe.
Litografia z tonem, sygn. G 7907 V

Knippel Ernst Wilhelm *Aussicht von der Schneekoppe nach Westen.*
Widok ze Śnieżki na zachód.
Litografia z tonem, sygn. G 7908 V

Widoki ze Śnieżki na cztery strony świata.

Knippel Ernst Wilhelm *Aussicht von der Schneekoppe nach Osten.*
 Widok ze Śnieżki na wschód.
 Litografia z tonem, sygn. G 7909 V

Knippel Ernst Wilhelm *Aussicht von der Schneekoppe nach Norden.*
 Widok ze Śnieżki na północ.
 Litografia z tonem, sygn. G 7910 V

Schlittenabfahrt v. d. Grenzäiden

Dynamicznie rozwijająca się turystyka, jako forma rekreacji i wypoczynku, wpłynęła korzystnie na mieszkańców Śląska. Kolejną formą aktywności oraz karkonoską atrakcją były zjazdy na tzw. rogatych saniach (z wysoko zawiniętymi płozami).

Nie sygnowana [Karkonosze].
Zjazd rogatymi saniami w Karkonoszach.
Litografia, sygn. G 9878 V

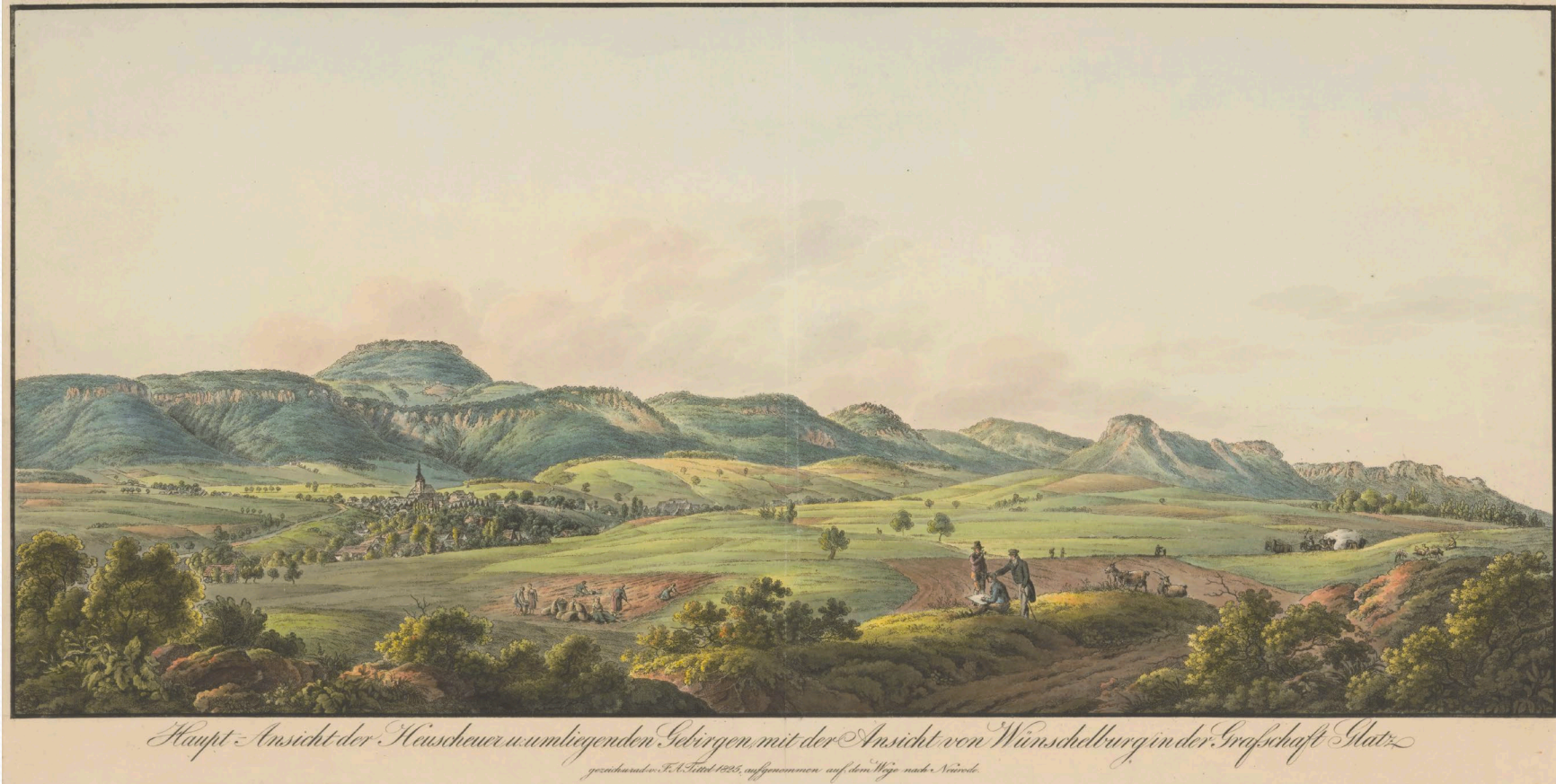
Schlittenanfahrt nach den Hainhäusern

Ten rodzaj sań znany był w Karkonoszach od dawna, wcześniej wykorzystywano je do zimowego transportu drewna, siana i zapasów prowiantu do podgórskich wsi. Popularność zjazdów saniami rogowymi gwałtownie wzrosła, kiedy to z grzbietu Kowar zjechał nimi feldmarszałek i pruski minister August Neidhardt von Gneisenau. Opisanie przez niego zjazdu, jako fascynującego przeżycia, stało się przełomem w karkonoskich sportach zimowych. Wkrótce pojawiły się tysiące miłośników zjazdu na sankach.

Nie sygnowana [Okraj, Przełęcz].

Wjazd rogowymi saniami na Przełęcz Okraj (od strony Malé Úpy).
Litografia, sygn. G 9879 V

Niektórzy artyści zachwyceni walorami miasta otwierali w Kowarach swoje oficyny wydawnicze, w których powstawały grafiki: akwaforty, miedzioryty czy litografie.

Tittel Friedrich August *Haupt-Ansicht der Heuscheuer umliegenden Gebirgen mit der Ansicht von Wünschelburg in der Grafschaft Glatz.*
Radków i Góry Stołowe widziane z Kłodzka.
Akwaforta kolorowana, sygn. G 7893 V

Grafikom kowarskim zawdzięczamy spopularyzowanie najważniejszych widoków z Karkonoszy oraz licznych miast. W literaturze zwykło się ich określać mianem „grupa kowarska” lub „szkoła kowarska”.

Mattis Carl Theodor

*Das Glätzer Gebirge mit der Aussicht auf
des Neiss=Thal aufgenommen oberhalb
Mühlendorf ohnweit Glatz.*

Góry Bardzkie – widok z Młynowa.

Litografia ręcznie kolorowana,
sygn. G 193 V

Mattis Carl Theodor Breslau, seine merkwürdigsten Gebäude und Kirchen.
Widok Wrocławia od strony Odry z 16 dodatkowymi widoczkami.
Litografia barwna, sygn. G 8032 V

Mattis Carl Theodor Salzbrunn und dessen Umgebungen. Brunnen und Promenade.
Dom zdrojowy i promenada w Szczawnie Zdroju z 9 dodatkowymi widoczkami.
Litografia barwna, sygn. G 8119 V

W dziewiętnastowiecznych Kowarach istniały dwa zakłady litograficzne, w których działało około 12 grafików, wydawano w dużych nakładach pejzaże. Do najbardziej znanych kowarskich autorów należeli: Friedrich August Tittel (1782-1836), Carl Theodor Mattis (1789-1881), Ernst Wilhelm Knippel (1811-1900), Carl Julius Rieden (1802-1858).

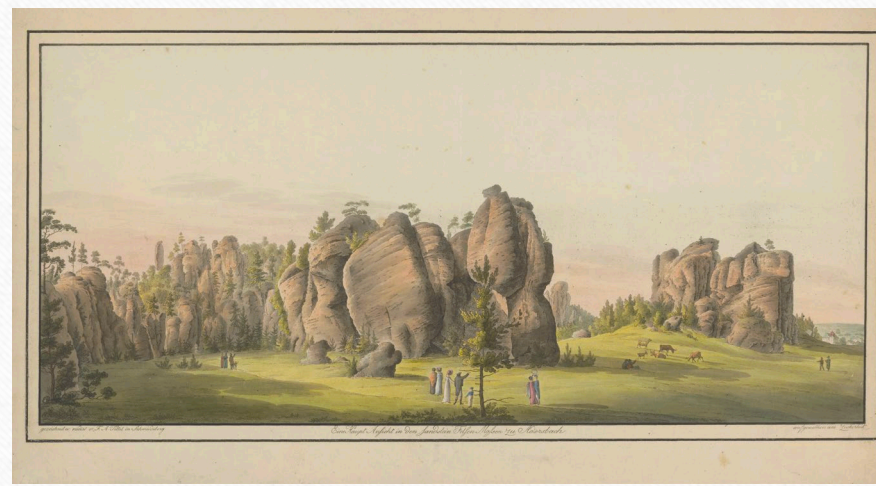
Tittel Friedrich August *Total-Ansicht des Riesengebirges vom Schmiedeberger Forstkamm bis zum Schwarzen Berge bei Schreibershau aufgenommen auf dem Langen-Berge ohnweit Heersdorf bei Warmbrunn.*

Akwaforta kolorowana, sygn. G 7829 V

Friedrich August Tittel (1782-1836) – rysownik oraz grafik-miedziorytnik, twórca „szkoły kowarskiej”. Znakomity artysta i nauczyciel znanych później grafików. Friedrich August Tittel oraz jego następcy wyspecjalizowali się w wytwarzaniu pamiątkowych grafik, które posiadały ogromne walory artystyczne i sprzedawane były pojedynczo lub w formie albumów. Można było nabyć grafiki wykonane w technice akwaforty, przedstawiające krajobrazy okolicznych gór, serię widoków miast i innych interesujących miejsc. Jednym ze zdolniejszych wychowanków Tietla był Ernst Wilhelm Knippel, który po śmierci mistrza, prowadził jego wydawnictwo razem ze swoim wspólnikiem Carlem Juliušem Riedenem.

Tittel Friedrich August *Der Marktplatz und das Rath-Haus zu Hirschberg.*
Akwaforta, sygn. G 317 IV

Tittel Friedrich August *Eine Haupt Ansicht in den Sandstein Felsen Massen zu Adersbach.*
Akwaforta kolorowana, sygn. G 7830 V

Tittel Friedrich August *Eine Ansicht der Ruinen von Gräditzberg in Schlesien.*
Akwaforta lawowana sepią, sygn. G 7839 V

Carl Theodor Mattis (1789-1881) – artysta grafik, wydawca, pisarz, przedsiębiorca i urzędnik. Właściciel zakładu litograficznego w Kowarach. Popularyzator walorów turystycznych i krajoznawczych Karkonoszy. Oficyna Mattisa oferowała szeroki asortyment grafik, często dokumentujących bieżące wydarzenia historyczne, bądź ukazujących pałace, założenia parkowe, panoramy miast czy litografie przedstawiające karkonoskie schroniska. Wydawnictwo miało w sprzedaży grafiki w różnych formatach, kolorowane bądź czarno-białe, pojedyncze lub w albumach.

Mattis Carl Theodor *St. Anna Kapelle bei Seidorf.*
Kaplica św. Anny na górze Sosnowce.
Litografia barwna, sygn. G 8199 V

Mattis Carl Theodor *Grosse Teich.*
Wielki Staw w Karkonoszach.
Litografia barwna, sygn. G 8164 V

Mattis Carl Theodor *Schloss Erdmannsdorf.*
Letnia rezydencja króla pruskiego Fryderyka
Wilhelma III.
Litografia barwna, sygn. G 8120 V

Carl Julius Rieden (1802-1858) – artysta grafik, litograf i rysownik pejzaży. Kształcił się u rysownika i miedziorytnika Friedricha Augusta Tittla. Pracował w wydawnictwie litograficznym Mattisa, został „pierwszym rytownikiem” oraz „kierownikiem zakładu”. Następnie razem z Knippel prowadził przedsiębiorstwo Rieden & Knippel, w którym rozpoczęli wykonywanie prac w litografii. Jako pierwsi przedstawiali przemysł górnośląski, widoki hut, fabryk i kopalń, przybliżając w ten sposób współczesnym ludzką pracę i tematykę przemysłu.

Carl Julius Rieden *St. Anna Kapelle bei Seidorf.*
Kaplica św. Anny w Sosnowce
Litografia, sygn. G 8221 V

Carl Julius Rieden *Die Schneekoppen Kapelle.*
Kaplica św. Wawrzyńca na Śnieżce.
Litografia, sygn. G 8209 V

Rieden & Knippel *Wahlstadt.*
Litografia barwna, sygn. G 7823 V

Ernst Wilhelm Knippel (1811-1900) – malarz, grafik, rysownik, tworzący litografie, przedstawiające górnośląskie pejzaże przemysłowe. Kształcił się u rysownika i miedziorytnika Friedricha Augusta Tittla. Od 1840 roku był właścicielem wydawnictwa, wcześniej należącego do Tittla. Jego współnikiem został Carl Julius Rieden. Przedsiębiorstwo Rieden & Knippel rozpoczęło wykonywanie prac w litografii, a nie tak jak wcześniej w akwaforcie. Knippel na zlecenie przemysłowców z Górnego Śląska wykonywał przedstawienia litograficzne hut, fabryk i panoram miejscowości przemysłowych. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX wieku jego przedsiębiorstwo zaczęło wydawać kartki pocztowe. Dzięki niemu powstały pierwsze panoramy centrum dzisiejszych Katowic – wtedy niewielkiej wsi.

Knippel Ernst Wilhelm *Josephinen Glashütte in Schreiberhau.*

Litografia barwna, sygn. G 7919 V

Knippel Ernst Wilhelm *Kattowitz.*

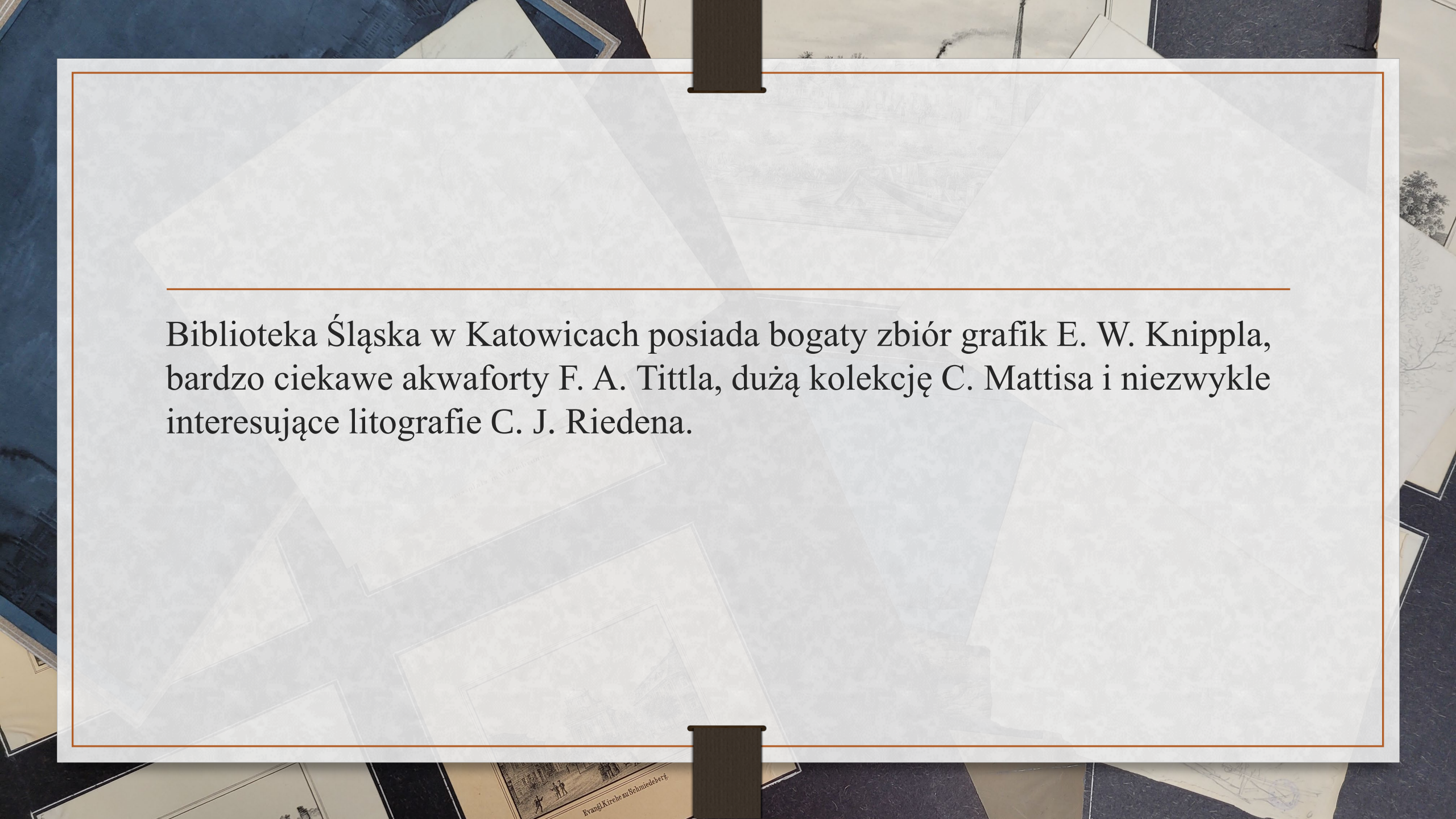
Litografia barwna, sygn. G 7418 IV

Knippel Ernst Wilhelm [Laurahütte in Oberschlesien].

Siemianowice Śląskie – Huta Laura nocą.

Litografia, sygn. G 9827 V

Biblioteka Śląska w Katowicach posiada bogaty zbiór grafik E. W. Knippla, bardzo ciekawe akwaforty F. A. Tittla, dużą kolekcję C. Mattisa i niezwykle interesujące litografie C. J. Riedena.

Oprócz malowniczych krajobrazów, na szczególną uwagę zasługuje zbiór graficznych widoków naszego miasta i okolic z XIX w. Grafiki te są cennym materiałem ikonograficznym wykorzystywanym przez badaczy regionu.

Knippel Ernst Wilhelm *Widoki śląskie.*

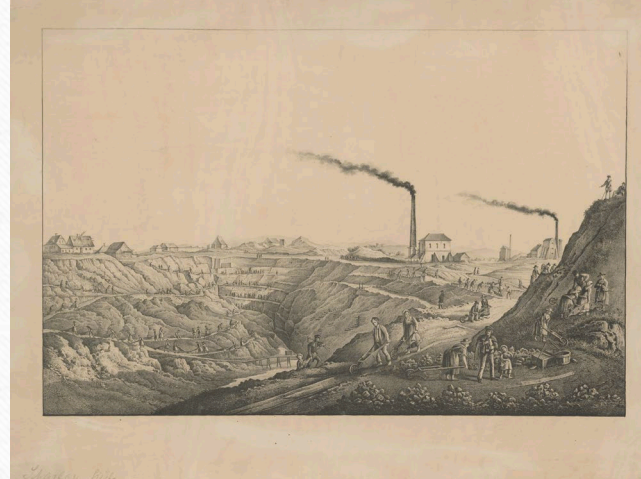
Katowice.

Litografia, sygn. G 77 V

Knippel Ernst Wilhelm *Kattowitz.*

Litografia barwna, sygn. G 7418 IV

Knippel Ernst Wilhelm *Widoki śląskie.*
 Opole, Szarlej (Piekary Śląskie), Siemianowice Śląskie, Chorzów, Blachownia Śląska, Gliwice.
 Litografia, sygn. G 77 V

Wybrane obiekty ikonograficzne zostały zdigitalizowane i udostępnione w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.

 Śląska Biblioteka Cyfrowa

PL | DE | EN

Kontrast

Udostępnij

Zaloguj się

O BIBLIOTECE

KOLEKCJE

INDEKSY

HISTORIA PRZEGLĄDANIA

Ernst Wilhelm Knippel

Wyszukiwanie zaawansowane ?

Szukana fraza: **Ernst Wilhelm Knippel** Wyników: **165**

FILTRUJ WYNIKI

32 64 96 obiektów na stronie

Sortuj według trafności

Bib Dodaj wszystkie do bibliografii

1 z 2

Zamek w Świnach

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

okolo 1850
grafika

[Legnica]

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[okolo 1860]
grafika

Zakład dobroczynny Betania w Mysłakowicach

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[ok. 1854]
grafika

Pałac w Wojanowie

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[ok. 1840]
grafika

Zabudowania na szczycie Śnieżki

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[ok. 1850]
grafika

Panorama Karkonoszy z widokiem na zamek Chojnik

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[ok. 1850]
grafika

Bobrowe Skąły

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

[ok. 1860]
grafika

[Panorama Kłodzka]

Knippel, Ernst Wilhelm (1811-1...

1840
grafika

Pałac Schillersdorf

Gliwice

Lubawka

Siemianowice Śląskie

Miedarska Huta

Panorama Kowar

Kowary

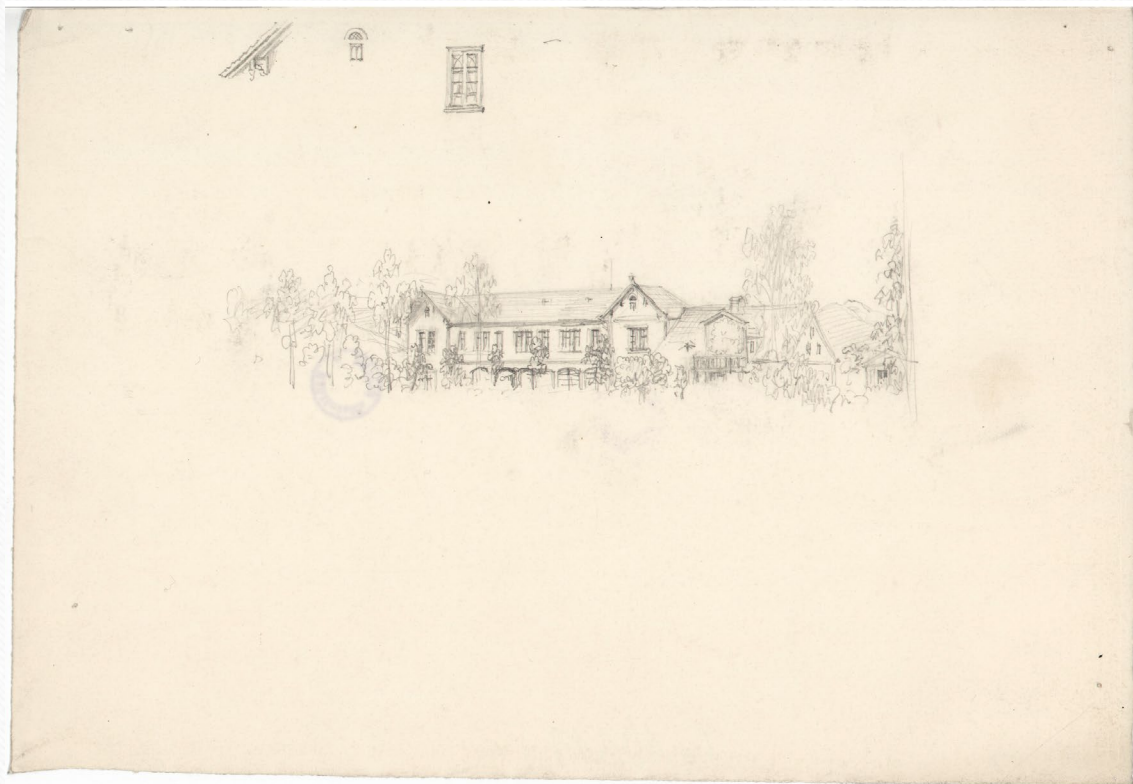
Dwór Idy w Szczawnie-Zdroju

To właśnie m.in. z prac Tittla, Knippla, Riedena i Mattisa czerpiemy dziś wiedzę o ówczesnym wyglądzie dawnych Kowar, Karkonoszy i zakątkach Dolnego Śląska. Artyści grupy kowarskiej starali się jak najwierniej i najdokładniej odtworzyć otaczającą rzeczywistość, co potwierdzają szkice robocze używane jako wzory dla rycin.

Szkice robocze ilustrują stopień kopiowania natury. Na nich artyści uwzględnili najdrobniejsze szczegóły krajobrazu, układ wzajemny przedmiotów, a także poszczególne detale dekoracyjne, wszystko uzupełniając szczegółowymi notatkami.

Knippel Ernst Wilhelm [Dworek w Cieplicach Śląskich Zdroju].
 Szkic do litografii *Landhäuschen in Warmbrunn* Eduarda Trewendta i Juliusa Graniera.
 W górnej części ilustracji rysunki poboczne.
 Rysunek ołówkiem, sygn. G 10604 I

Trewendt Eduard i Granier Julius *Landhäuschen in Warmbrunn*.
 Dworek w Cieplicach Śląskich Zdroju.
 Litografia barwna, sygn. G 7842 V

Knippel Ernst Wilhelm Heindorf.

Kościół w Hejnicach. Szkic.

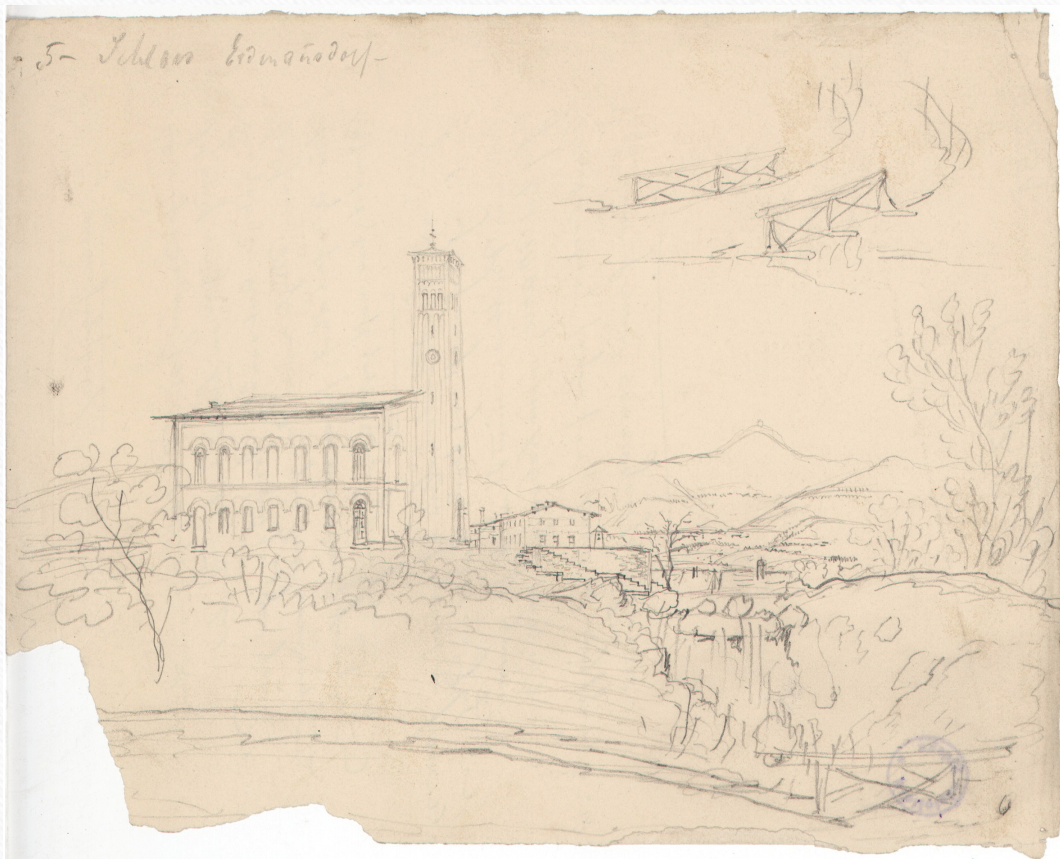
Na odwrociu schronisko Strzecha Akademicka przy głównym szlaku z Karpacza na Śnieżkę. Szkic do litografii W. E. Knippa i C. Riedena Die Hampelbaude.

Rysunek ołówkiem, sygn. G 10605 I

Rieden & Knippel Die Hampelbaude.

Litografia, sygn. 25990 I

Mattis Carl Theodor *Schloss [!] Erdmannsdorf*.
 Kościół klasycystyczny w Mysłakowicach. Szkic.
 Podobne ujęcie tematu na litografiach anonimowych *Der Kirche zu Erdmannsdorf*,
 oraz *Kirche in Erdmannsdorf*.
 W górnej części ilustracji rysunek poboczny – studium mostu.
 Rysunek ołówkiem, sygn. G 10606 I

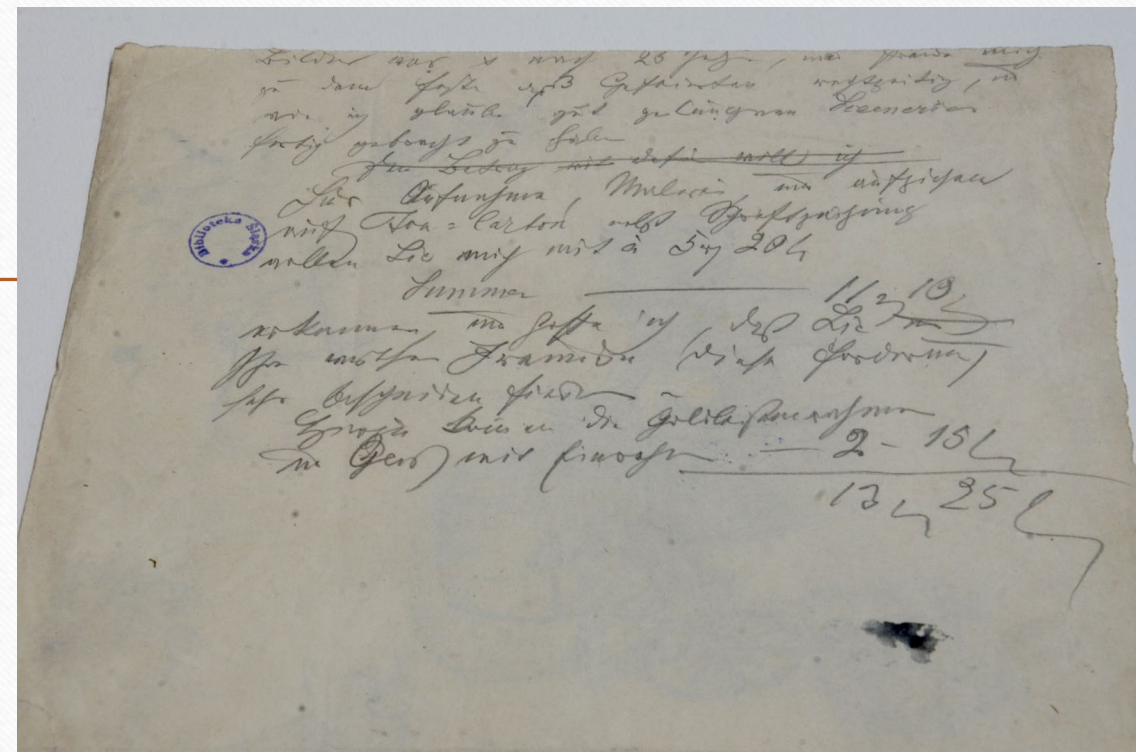
Die Kirche zu Erdmannsdorf
 II-te Ansicht.

Nie sygnowana *Der Kirche zu Erdmannsdorf II-te=Ansicht*.
 Kościół klasycystyczny w Mysłakowicach.
 Litografia barwna, sygn. G 8125 V

Kirche in Erdmannsdorf

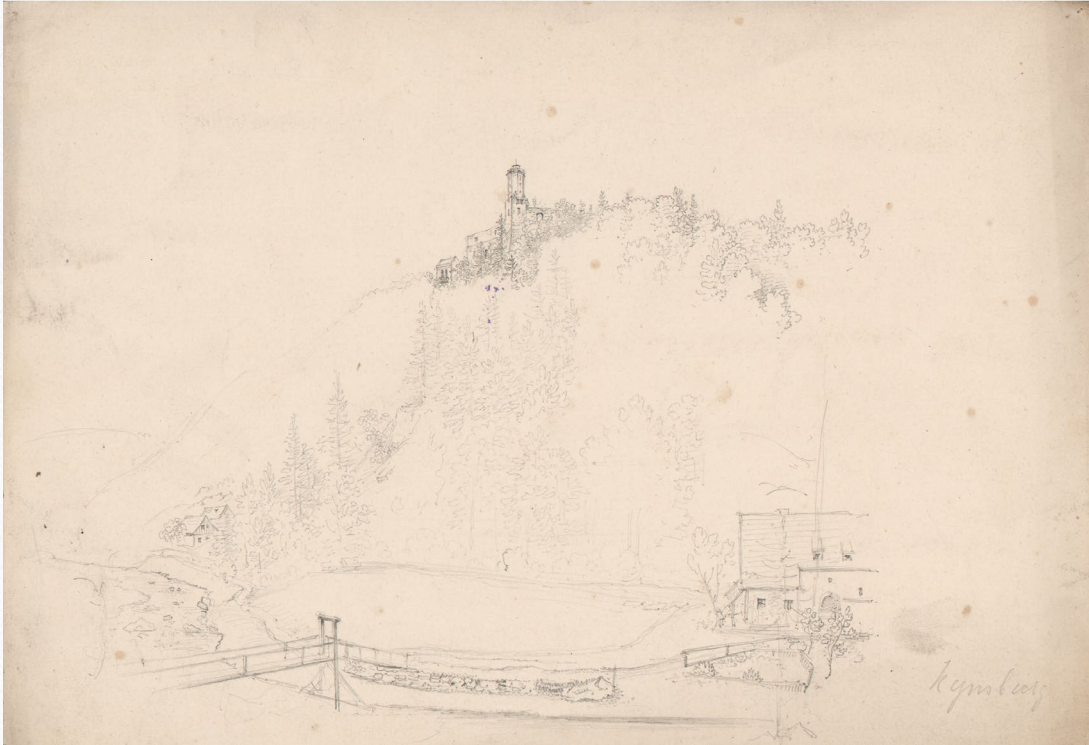
Nie sygnowana *Kirche in Erdmannsdorf*.
 Kościół klasycystyczny w Mysłakowicach.
 Litografia barwna, sygn. G 8132 V

Knippel Ernst Wilhelm [Karkonoska dorożka. Szkic].

Liczne rysunki poboczne – studium elementów uprzęży. Na odwrociu tekst w języku niemieckim.

Rysunek ołówkiem, sygn. G 10642 I

Knippel Ernst Wilhelm Kynsburg.

Widok nieistniejącej obecnie Śląskiej Doliny z zamkiem Grodno w Zagórze Śląskim.

Szkic do litografii *Kynsburg und das Schlesierthal*.

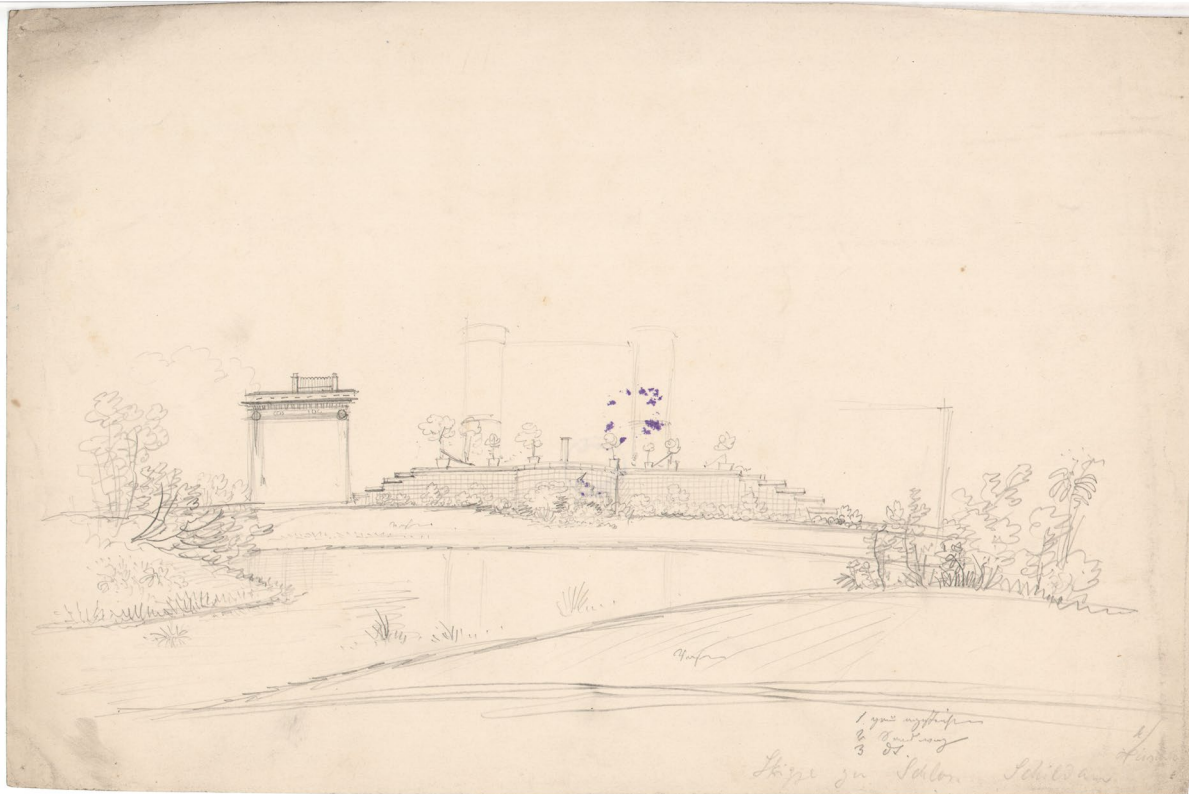
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10609 I

Nie sygnowana *Kynsburg und das Schlesierthal*.

Widok nieistniejącej obecnie Śląskiej Doliny z zamkiem Grodno w Zagórze Śląskim.

Litografia, sygn. G 9891 I

Knippel Ernst Wilhelm *Szkiece zu Schloss. Schildau.*

Pałac w Wojanowie. Szkic fragmentu budowli do litografii W. E. Knippela i C. Riedena
Schloss Schildau von der Gartenseite.
 Rysunek ołówkiem, sygn. G 10634 I

Schloss Schildau von der Gartenseite.

Rieden & Knippel *Schloss Schildau von der Gartenseite.*

Pałac w Wojanowie od strony ogrodu.
 Litografia, sygn. G 10445 I

Knippel Ernst Wilhelm [Willa w Harrachovie. Szkic].
W górnej części ilustracji rysunek poboczny – studium
okien i gzymsu nadokiennego.
Rysunek ołówkiem i tuszem, sygn. G 10603 I

Tittel Friedrich August [Pałac, dwór lub dom zdrojowy w nierozpoznanej miejscowości w Karkonoszach. Szkic].
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10647 I

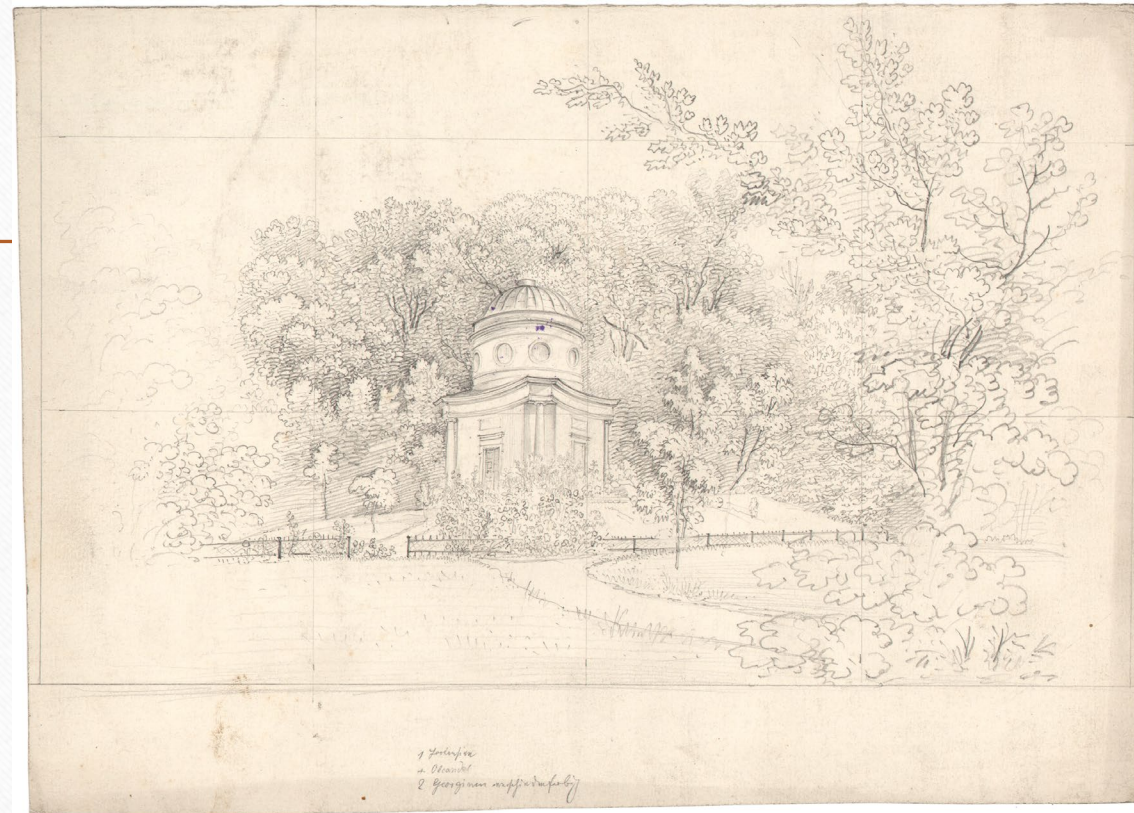
Knippel Ernst Wilhelm *Hôtel zum Deutschen Kaiser Friedrichschal v Spindelmühle* [!] Böhmen.
Hotel w miejscowości Špindlerův mlýn. Szkic.
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10614 I

Knippel Ernst Wilhelm *Schmiedeberg*.
Widok Kowar. Szkic.
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10619 I

Knippel Ernst Wilhelm [Willa w Karkonoszach. Szkic]
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10622 I

Knippel Ernst Wilhelm [Pawilon ogrodowy w Karkonoszach. Szkic].
Rysunek ołówkiem, sygn. G 10623 I

Powstało wiele widoków przedstawiających Sudety, głównie pobliskie Karkonosze, a także śląskie miejscowości, pałace, zamki oraz zakłady przemysłowe. Prace przedstawiające potężne huty były realizowane na zamówienie śląskich magnatów. Krajobraz przemysłowy był w tamtym czasie zupełnie nieznany w sztuce pejzażowej. Przedstawione w grafikach widoki kopalń, hut, walcowni Górnego i Dolnego Śląska, były jednymi z pierwszych o tej tematyce. Przez odpowiedni dobór motywu i sztafażu artyści stwarzali pogodny, sielankowy nastrój w atmosferze *biedermeieru*.

Knippel Ernst Wilhelm *Friedenshütte im beuthner Schwarz=Walde.*
Litografia, sygn. G 8346 V

Knippel Ernst Wilhelm *Liegnitz.*
Litografia, sygn. G 9816 V

KOENIGLICHE EISENGIESSEREI BEI GLEIWITZ.

AN DER K. LITHOGRAPHIE UND VERLAG VON H. H. KNIPPEL, SCHMIDEBERG.

Knippel Ernst Wilhelm *Koenigliche Eisengiesserei bei Gleiwitz.*
Gliwice.

Litografia ręcznie kolorowana, sygn. G 77 I

Mattis Carl Theodor *Spinn-Fabrik in Erdmannsdorf.*
Przędzalnia w Mysłkowicach.
Litografia barwna, sygn. G 8131 V

Na uwagę zasługuje również jeden z najnowocześniejszych mostów w ówczesnej Europie.

Malapane

Knippel Ernst Wilhelm *Widoki śląskie.*

Ozimek.

Salewski W.: *Alte Eisenwerke in Schlesien...* 1962, Tabl. IV:

Kettenbrücke in Malapane mit Hochofenwerk im Hintergrund

Litografia, sygn. G 77 V

„Grupa kowarska” wprowadziła do sztuki graficznej nowy temat, motywy przemysłowego krajobrazu. Wiernie wyrysowane i rzeczowo pokazane huty i fabryki na tle okolicy, zilustrowane wnętrza, przedstawione warunki i metody pracy oraz ówczesne narzędzia są cenną dokumentacją w pracy badawczej.

Knippel Ernst Wilhelm *Hohenlohe=Hütte in Oberschlesien.*
Katowice Wełnowiec.
Litografia, sygn. G 77 V

Knippel Ernst Wilhelm *Josephininen-Hütte zu Schreiberhau.*
Szklarska Poręba.
Litografia, sygn. G 77 V

Knippel Ernst Wilhelm *Josephinen-Hütte zu Schreiberhau.*
Szkłarska Poręba. Wnętrze huty.
Litografia, sygn. G 77 V

JOSEPHINEN-HÜTTE
zu Schreiberhau.
Aufnahme, Lithographie v. Riedel & Knippel in Schmiedeberg.

ARSENİK UND KUPFER-HÜTTE .
im Riesengrunde in Böhmen.

Knippel Ernst Wilhelm *Arsenik und Kupfer=Hütte im Riesengrunde in Böhmen.*

Huta arszeniku i miedzi w górach Obří Důl.

Litografia, sygn. G 9877 V

Knippel Ernst Wilhelm Josephinen=Glashütte zu Schreiberhau.
Während der Anwesenheit I.I.K.K. Majestäten am 6ten October 1846.
Król Fryderyk Wilhelm IV w Hucie Józefinie w Szklarskiej Porębie
w 1846 r.
Litografia, sygn. G 9936 V

JOSEPHINEN - GLASHÜTTE zu SCHREIBERHAU.
während der Anwesenheit I. I. K. K. Majestäten
am 6ten October 1846.

Grafiki do dziś stanowią niezwykle cenne źródło dokumentacyjne dla badaczy, posiadając przy tym niezaprzeczalne walory artystyczne. Bogactwo ilości, formatów i motywów przedstawień na grafikach było ogromne, a oferta bardzo zróżnicowana: od dużych panoram do małych grafik o formacie pocztówki. Grafiki można było kupić czarno-białe, lawowane (podmalowane jednobarwnym tuszem) lub ręcznie kolorowane. Te ostatnie były najbardziej wartościowe i osiągały wysokie ceny.

Zamawiający miał do wyboru dwa rodzaje kolorowania, delikatne podmalowanie lub bardziej intensywne barwy. Grafiki odbijano też na różnych rodzajach papieru. Uwzględniano różne gusta i zamożność klientów.

Mattis Carl Theodor *Breslau, seine merkwürdigsten Gebaude und Kirchen.*
Litografia barwna, sygn. G 8032 V

Knippel Ernst Wilhelm *Josephinen Glashütte in Schreiberhau.*
Litografia barwna, sygn. G 7919 V

Knippel Ernst Wilhelm *Laurahütte in Oberschlesien.*
Litografia w odcieniu niebieskim,
sygn. G 138 III

Nie sygnowana *Brand der Fannygrube bei Michalkowitz.*
Litografia ręcznie kolorowana,
sygn. G 10144 V

Źródła:

- *Dzieje Kowar. Zarys monograficzny do 2010 roku.* Red. Wiesław Wereszczyński, Jelenia Góra – Kowary 2013, s. 248-249.
- Kincel Ryszard, *Z życia i działalności grafików szkoły kowarskiej (nie znane materiały i nowe ustalenia)*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. XXV/XXVI, r. 1987, 1988, Jelenia Góra 1989, s. 194-200.
- Marsch Angelika, *Kotlina Jeleniogórska i jej pałace w grafikach XVIII i XIX wieku.* [w:] *Das Tal der Schlosser und Garten : das Hirschberger Tal in Schlesien - ein gemeinsames Kulturerbe = Dolina zamków i ogrodów : Kotlina Jeleniogórska - wspólne dziedzictwo.* Jelenia Góra 2003, s. 230-244.
- Marsch Angelika, *Widoki Śląska od 1493 do końca XIX w. a kolekcja Haselbacha.* [w:] *Podróże w czasie. Dawne widoki Śląska na grafikach z kolekcji Haselbacha.* Marburg, Wrocław 2007, s. 83-310.
- Ratajczak Elżbieta, Kułakowska Katarzyna, *Graficy kowarscy w XIX w.* „Kurier Kowarski” 2002 r. nr 3, s. 13-16; nr 4, s. 13-16.
- Rylska Irena, *Krajobraz śląski w grafice grupy kowarskiej XIX w.* [w:] *Kowary. Szkice z dziejów miasta.* Red. Tadeusz Bugaj, Jelenia Góra 1988, s. 133-153.
- Rylska Irena, *Krajobraz śląski w grafice grupy kowarskiej XIX w.* „Roczniki Sztuki Śląskiej”, t. I, Wrocław 1959, s. 97-106.
- Wikipedia (2021-07-26) <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kowary>

Materiały ikonograficzne wykorzystane w prezentacji pochodzą ze zbiorów Biblioteki Śląskiej.

Śląskie.

Biblioteka Śląska

Biblioteka Śląska jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego